

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden**457**

Vragen van de leden **Martin Bosma** en **Graus** (beiden PVV) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de Staatssecretaris van Economische Zaken over *de Clinton Foundation* (ingezonden 7 september 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Dam** (Economische Zaken) (ontvangen 10 november 2016). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 135.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Nederland geeft miljoenen aan Clinton Foundation»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

In welke landen zijn projecten uitgevoerd met de ruim vier miljoen euro die aan de Clinton Foundation is overmaakt? Kunt u een lijst verstrekken met de projecten die met dit geld zijn bekostigd?

Antwoord 2

Het Clinton Development Initiative (CDI), deel uit makend van de Clinton Foundation, heeft de volgende projecten opgezet:

CDI SMALLHOLDER BEREIK 2015–2016	Malawi	Tanzania	Rwanda
Demonstratie velden	217	61	660
Aantal coöperaties/boerengroepen	2.545	140	588
Aantal boeren getraind seizoen 2015–2016	59.261	4.020	17.954

Vraag 3

Wat is exact de rol van de Clinton Foundation geweest bij het uitvoeren van deze projecten?

¹ «Nederland geeft miljoenen aan Clinton Foundation», <http://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2033268-nederland-geeft-miljoenen-aan-clinton-foundation.html>

Antwoord 3

In het kader van de Alliance for Climate Smart Agriculture, waarvan Nederland een van de oprichters is, wordt internationaal ingezet op publiek-private samenwerking om de doelstellingen op het gebied van voedselzekerheid en klimaatveranderingen te realiseren. In het kader van deze samenwerking wordt met verschillende bedrijven samengewerkt en met charitatieve organisaties, zoals de Clinton Foundation. Het Clinton Development Initiative (CDI)² is de uitvoerder van de projecten en verschilt daarin van andere Amerikaanse charitatieve instellingen die geld doorsluizen aan andere partijen. In Malawi, Tanzania en Rwanda integreert CDI de exploitatie van commerciële boerderijen met samenwerking met kleine boeren om hun toegang tot de lokale markten te vergroten en een eerlijke prijs te laten verdienen voor hun producten. Het CDI model geeft prioriteit aan kleine boeren door hun toegang tot kennis, inputs en diensten te ondersteunen, om hun gewasopbrengsten te verbeteren en te verhogen en hun inkomen te diversifiëren. Met een focus op agrarische ontwikkeling van de markt, duurzaamheid en efficiency, werkt CDI samen met boerenorganisaties, NGO's, de particuliere sector, sociale investeerders en overheden.

Vraag 4

Waarom is Nederland in zee gegaan met de Clinton Foundation en waarom heeft Nederland haar beleidsdoelstellingen door de Clinton Foundation willen laten verwezenlijken?

Antwoord 4

Nederland wil in het kader van het realiseren van internationale VN-doelstellingen op het gebied van voedselzekerheid en klimaatverandering alsmede in het kader van de Alliance for Climate Smart Agriculture aandacht genereren voor het belang van Klimaat-slimme landbouw in Rwanda en andere landen in Oost-Afrika, en wil de voedselzekerheid in die landen versterken. Nederland zoekt daarvoor effectieve en daadkrachtige partners. Het Clinton Development Initiative richt zich in het bijzonder op de positie van small holders door ze toegang te geven tot markten en te zorgen dat zij een eerlijke prijs ontvangen voor hun producten.

Vraag 5

Wat is er uit de evaluaties gekomen die ongetwijfeld hebben plaatsgevonden nadat er ruim vier miljoen euro is overgemaakt naar Hillary Clinton?

Antwoord 5

Het geld is overgemaakt aan het Clinton Development Initiative. De impactanalyse³ van de donatie is als volgt:

- Malawi
 - Demonstratievelden mais en soja laten opbrengststijgingen zien van respectievelijk 27% en 21% in 2015–2016.
 - Na één jaar training zijn klimaat-slimme landbouwtechnieken overgenomen door 48% van de boerengroepen waar CDI mee werkt.
 - Meer dan 300 banen bij de Tukula Farming Company, en ruim 20 bij Moyo Nuts & Seeds in 2016.
 - Tukula Farming Company vermenigvuldigde kwaliteitszaden om daarmee 330,000 smallholders te kunnen voorzien in het seizoen 2015–2016.
 - Moyo Nuts & Seeds kocht 500 ton pinda van meer dan 2000 smallholder producenten in 2016.
- Rwanda
 - Demonstratievelden mais en soja lieten opbrengststijgingen zien van respectievelijk 40% en 73%.
- Tanzania
 - Meer dan 58% van de boeren waar CDI mee werkt hadden drie of meer klimaat-slimme praktijken overgenomen in 2016, en 87% tenminste één.

² Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

³ <https://www.clintonfoundation.org/our-work/clinton-development-initiative>

- Demonstratievelden mais en soja lieten opbrengststijgingen zien van respectievelijk 243% en 36% ten opzichte van 2013.
 - Meer dan 40 banen bij Ruaha Development Company in 2016.
- Zie voorts ook het antwoord op vraag 2.

Vraag 6

In welke mate is de «voedselzekerheid» verbeterd door deze donatie? Welke Nederlandse bedrijven hebben aantoonbaar voordeel gehad van deze donatie van ruim vier miljoen euro? Hoeveel hebben deze bedrijven daardoor extra aan de schatkist kunnen afdragen?

Antwoord 6

Zie het antwoord op vraag 2. Het Clinton Development Initiative heeft met verschillende Nederlandse bedrijven contact die in Oost-Afrika actief zijn in de tuinbouw en de aardappelsector, en in de productie van kindervoeding.

Vraag 7

Kunt u garanderen dat er -door de schenking aan de Clinton Foundation- geen Nederlands belastinggeld is gebruikt voor de (permanente) campagne van Hillary Clinton?

Antwoord 7

Uit het door onafhankelijke accountants goedgekeurde financieel jaarverslag⁴ van de Clinton Foundation en uit de openbaar gemaakte belastingaangifte voor liefdadigheidsorganisaties blijkt dat geen gelden zijn gebruikt voor de Amerikaanse verkiezingscampagne of andere politieke doeleinden. Het laatste goedgekeurde jaarverslag gaat over 2014. Binnen enkele weken zal het jaarverslag over 2015 online staan. Zoals de website laat zien, telt de Clinton Foundation ruim 300.000 donateurs⁵ – overheden uit verschillende landen, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en particulieren.

Vraag 8

Heeft Nederland het initiatief genomen om dit geld over te maken aan de Clinton Foundation of heeft de Clinton Foundation Nederland benaderd om een «bijdrage» te vragen? Kunt u de daarbij verstuurd brieven, berichten en de gemaakte verslagen naar de Tweede Kamer sturen?

Antwoord 8

Het initiatief is door Nederland genomen in het kader van de oprichting van de internationale Alliance for Climate Smart Agriculture waarin verschillende landen, internationale organisaties zoals Wereldbank en FAO, bedrijfsleven, ngo's en charitatieve instellingen samenwerken. De middelen zijn ten laste gebracht van artikel 16.5 van de HGIS-middelen en zijn daarmee geclassificeerd als non-ODA. Hierbij stuur ik u de correspondentie in de aanloop naar de ondertekening van MoU's en de MoU's zelf⁶. Deze worden gelijktijdig ook openbaar gemaakt in kader van een breder WOB-verzoek betreffende de Clinton Foundation.

Vraag 9

Is al het geld gebruikt voor de activiteiten waarvoor het bestemd was? Zo ja, kunt u dan een specificatie sturen? Zo nee, kunt u de Clinton Foundation dan verzoeken het restant terug te storten?

Antwoord 9

De samenwerking met het Clinton Development Initiative heeft tot doel om in Oost-Afrika klimaat-slimme landbouwprojecten op te zetten en de voedselzekerheid te versterken, en daarvoor zijn alle middelen ook ingezet. Zie ook het antwoord op vraag 2 en het antwoord op vraag 5.

⁴ https://www.clintonfoundation.org/sites/default/files/clinton_foundation_report_public_2014.pdf

⁵ <https://www.clintonfoundation.org/contributors?category=Greater+than+%2425%2C000%2C000&=Apply>

⁶ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer